

Sygn. akt I C 862/12 I Cz 303/20

POSTANOWIENIE

Dnia 27-10-2020 roku

Sąd Okręgowy w Krakowie, I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Krzysztof Lisek

Sędziowie: SO Agnieszka Włodyga

SO Justyna Sieklicka - Pawlak

po rozpoznaniu w dniu 27-10-2020 roku w Krakowie

sprawy z powództwa **D. N. – reprezentanta grupy złożonej z:**

E. G., J. M. (1), J. K., A. K. (1), A. S. (1), A. C., J. P., Z. P., R. P., Z. B. (1), M. B. (1), B. D., H. Z., K. Z., M. D. (1), M. D. (2), M. M., P. M., B. S. (1), I. C., W. C., K. K. (1), J. O., A. J., D. L., A. K. (2), K. K. (2), A. N. Z. B. (2), T. B., D. N., J. Z. (1), J. Z. (2), A. S. (2), P. S., A. L., B. S. (2), T. S., J. Z. (1), D. P., M. P., E. M., S. M., B. M., J. M. (2), M. W., E. B., M. B. (2), J. S., G. G., M. G., D. S., W. S., A. B. i W. B.,

przeciwko (...) z siedzibą w N.

o zapłatę w postępowaniu grupowym

na skutek zażalenia (...) E. (...) w K. na pkt 2 postanowienia Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 23-06-2020 sygn. akt I C 862/12

postanawia

oddalić zażalenie.

SSO Agnieszka Włodyga SSO Krzysztof Lisek SSO Justyna Sieklicka - Pawlak

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem (k.3338) Sąd Okręgowy postanowił:

1. przyznać U. E. w K. kwotę 29.768,64 zł (dwadzieścia dziewięć tysięcy siedemset sześćdziesiąt osiem złotych 64/100) tytułem wynagrodzenia za sporządzenie opinii w niniejszej sprawie,

2. oddalić wnioski w pozostałej części.

W uzasadnieniu Sąd wskazał, że (...) E. (...) w K. sporządził w niniejszej sprawie opinię i wniósł o przyznanie wynagrodzenia za jej sporządzenie w kwocie 53.341,10 zł. Wskazał, że razem koszty osobowe wyniosły 32.853,60 zł (720 godz. x 45,63 zł), a narzuty kosztów bezpośrednich (...) stanowią sumę 10.513,15 zł, co łącznie z podatkiem VAT opiewa na kwotę 53.341,10 zł.

Stosownie do wezwania, (...) dołączył do akt kartę pracy biegłych: dr P. D. i dr P. K. (którzy sporządzili opinię) oraz stosowne pełnomocnictwo i dokument dotyczący narzutów kosztów bezpośrednich (...) (Zarządzenie nr 82/16 z dnia 12 października 2016 r. Rektora (...) E. (...)).

Sąd podkreślił, że zasady w oparciu o które Sąd ustala prawo biegłego do wynagrodzenia określa art. 89 i n. ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j. Dz.U. 2020, poz. 755; dalej w tekście jako: „u.k.s.c.”). Stosownie zaś do art. 89 ust. 3 u.k.s.c. wysokość wynagrodzenia biegłego za wykonaną pracę określa sąd z uwzględnieniem kwalifikacji biegłego, potrzebnego do wydania opinii czasu i nakładu pracy, a wysokość wydatków niezbędnych do wykonania zleconej pracy – na podstawie przedłożonego rachunku. Podstawowym zatem warunkiem przyznania biegłemu wynagrodzenia za sporządzoną opinię jest skorzystanie przez sąd z jego usług.

W niniejszej sprawie opinia (...) została sporządzona przez dr P. D. i dr P. K. na podstawie akt liczących siedemnaście tomów (3.145 kart). Zdaniem biegłych była odpowiedź na złożone zagadnienie ekonomiczne dotyczące ustalenia poziomu ryzyka związanego ze sporną transakcją, co wymagało m.in. porównania paramentów finansowych, oceny wypłacalności, kwestii rentowności. Biegli musieli dokonać m.in. oceny działalności spółki (...), jej sytuacji finansowej, problemu związanego z ryzykiem emisji obligacji wyemitowanych przez spółkę (...), a objętych przez pozwaną spółkę, czy też skali emisji obligacji w stosunku do majątku spółki (...). Biegli wydali pisemną opinię liczącą 38 stron.

Zdaniem Sądu Okręgowego badanie prawidłowości przedstawionej przez biegłych kalkulacji godzinowej wykonania koniecznych do wydania opinii czynności wskazuje, że ilość godzin wykazanych przez biegłych w karcie pracy stoi w jaskrawej sprzeczności z zasadami doświadczenia życiowego. Według wskazań judykatury, sąd może skontrolować wskazaną przez biegłego w karcie pracy liczbę godzin niezbędnych do sporządzenia opinii (poświęconych na czynności przygotowawcze i badawcze, łącznie z zapoznaniem się z aktami sprawy oraz na opracowanie opinii wraz z uzasadnieniem) i obniżyć wynagrodzenie wyliczone przez biegłego stosownie do przyjętej przez siebie ilości czasu i nakładu pracy biegłego. Jednak ilość czasu, którą trzeba poświęcić na określoną czynność, jest zależna od wielu czynników, a wśród nich także od indywidualnych cech wykonawcy i indywidualnych cech czynności, podany zatem w rachunku czas poświęcony na wykonanie czynności może być z natury rzeczy skontrolowany tylko w przybliżeniu. Jeżeli więc nie istnieją ogólnie obowiązujące normy czasu wykonania danej czynności, kwestionowanie rachunku biegłego na tej podstawie, że czynność wymagała mniej czasu niż to wykazano w rachunku, może być skuteczne tylko wtedy, gdy podane w rachunku ilości zużytego czasu są tak wygórowane, iż – opierając się na zwykłym doświadczeniu życiowym – można od razu stwierdzić, że biegły niewątpliwie zużył znacznie mniej czasu niż podaje w rachunku. W przeciwnym wypadku biegłemu należy się wynagrodzenie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 sierpnia 1959 r., sygn. akt I Cz 82/59, OSNCK 1961, nr 2, poz. 41).

Przenosząc powyższe uwagi na grunt niniejszej sprawy, w przekonaniu Sądu Okręgowego wskazanie przez biegłych łącznie na 720 przepracowanych godzin przy sporządzeniu opinii było nadmierne. W badanym przypadku uwzględnienia wymaga, że opinia wydana została w sprawie przez osoby posiadające wiadomości specjalne z danej dziedziny. Przeznaczenie zatem określonego czasu na analizę danego zagadnienia musiało uwzględniać ten aspekt. Przyjmując ośmiogodzinny dzień pracy, przy wskazanych 720 godzinach, opracowanie opinii zajęłoby nieprzerwanie 90 dni.

Sąd dokonał weryfikacji wskazanych w karcie pracy godzin i uznał, że przeznaczenie 80 godzin (2 x 40 godzin) na zapoznanie się z aktami sprawy zostało zawożone. Biorąc pod uwagę rozmiar akt, charakter dokumentów, ale też wiele pism nie wymagających badania, Sąd przyjął w tym zakresie za adekwatne 60 godzin (2 x 30 godzin). Przy wykonaniu opinii nie zachodziła potrzeba zastosowania wiedzy i doświadczenia z większej ilości dziedzin. Dużą część pracy biegłych nad wykonaniem opinii stanowi praca analityczna, porównawcza, identyfikacyjna, gromadzenie danych ale dotycząca jednego, zadanego problemu ekonomicznego zwanego z analizą ryzyka związanego z działalnością spółki (...) i emisją obligacji. Opierając się na zwykłym doświadczeniu życiowym, można stwierdzić, że ilość podanego czasu jest zawyżona zważywszy na przedmiot opinii, jej zakres oraz stopień złożoności sprawy i równoczesne jej opracowywanie przez dwóch specjalistów. Nie negując merytorycznej zawartości opinii, ani konieczności przeprowadzenia czynności przygotowawczych, zdaniem Sądu Okręgowego, odpowiedzenie i stosowne

na gromadzenie i przetwarzanie danych było przeznaczenie 50 godzin (2 x 25 godzin), identyfikację i analizę ryzyka związanego z działalnością emitenta i emisją obligacji – 20 godzin (2 x 10 godzin), tworzenie modelu wyceny premii za ryzyko – 40 godzin (2 x 20 godzin), analizę sytuacji finansowej emitenta i podmiotów z wzorca odniesienia – 40 godzin (2 x 20 godzin), obliczenie premii za ryzyko oraz całkowitej stopy procentowanej i weryfikacje wyników – 40 godzin (2 x 20 godzin), formułowanie wniosków i sporządzenie tekstu opinii – 50 godzin (2 x 25 godzin).

Z tych względów Sąd Okręgowy przyznał U. E. w K. wynagrodzenie w kwocie 29.768,64 zł (co stanowi sumę 13.689 zł [300 godzin x 45,63 zł] + 10.513,15 zł x 23%) za sporządzenie opinii w niniejszej sprawie i oddalił wnioski w pozostałej części w oparciu art. 288 k.p.c. oraz § 89 ust. 1-4 u.k.s.c. i § 2 oraz § 8 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 kwietnia 2013 r. w sprawie określenia stawek wynagrodzenia biegłych, taryf zryczałtowanych oraz sposobu dokumentowania wydatków niezbędnych dla wydania opinii w postępowaniu cywilnym (t.j. Dz.U. 2017, poz. 2049).

Zażalenie (k.3372) na powyższe postanowienie złożył (...) E. (...) zarzucając:

- naruszenie art. 89 ust 1 – 4 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w zw. z par 2 i 8 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 24-04-2013 w sprawie określenia stawek wynagrodzenia biegłych , taryf zryczałtowanych oraz sposobu dokumentowania wydatków niezbędnych dla wydania opinii w postępowaniu cywilnym , poprzez nieuwzględnienie w kosztach wszystkich niezbędnych czasowo czynności za wykonana pracę biegłych (pracowników (...) E. (...) w K.) oraz brak zwrotu wszystkich poniesionych przez skarżących wydatków niezbędnych do wydania opinii , podczas gdy wydatki przedstawione , opisane pisemnie uzasadnione / wyjaśnione przez sporządzających opinię dr P. D. i dr P. K. należy uznać za celowe i prawidłowe , a co za ty idzie uwzględnić w kosztach wskazanych w pierwotnie złożonym wniosku , gdyż bez tak dużego zaangażowania czasowego jaki poczynili biegli , wydana opinia byłaby nierzetelna , mniejsza objętościowo i mniej szczegółowa , a co za tym idzie jej wartość merytoryczna i dowodowa byłaby mniejsza , przez co w konsekwencji mogłaby wymagać uzupełnienia lub wydania drugiej opinii biegłych , co też w sposób rażący doprowadziłoby do przewłoki niniejszego postępowania;

- naruszenie art. 89 ust 2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych poprzez brak uwzględnienia przy ustalaniu wynagrodzenia biegłego ((...) E. (...) w K.) obligatoryjnych w takim procesie przesłanek stopnia złożoności problemu będącego przedmiotem opinii oraz warunków w jakich opracowano opinię, które niewątpliwie również stanowią podstawę ustalenia wynagrodzenia biegłych.

W związku z podniesionymi zarzutami , skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez przyznanie wynagrodzenia zgodnie z wnioskiem.

Rozpoznając zażalenie Sąd Okręgowy zważył co następuje.

Zażalenie jako bezzasadne podlega oddaleniu.

Sąd rozpoznający zażalenie w całości podziela ustalenia faktyczne i ocenę prawną dokonana przez Sąd wydający zaskarżone postanowienie.

Po pierwsze należy wskazać, że podstawę przyznania wynagrodzenia biegłemu stanowi art. 291 k.p.c. w zw. z art. 288 k.p.c. w zw. z art.89 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych oraz treścią ROZPORZĄDZENIA MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI z dnia 24 kwietnia 2013 r. w sprawie określenia stawek wynagrodzenia biegłych, taryf zryczałtowanych oraz sposobu dokumentowania wydatków niezbędnych dla wydania opinii w postępowaniu cywilnym.

Podnieść również należy, że zgodnie z Uchwałą Sądu Najwyższego z dnia 21 października 2015 r. III CZP 59/15 Podstawą wynagrodzenia przyznanego za opinię sporządzoną na zlecenie sądu przez instytut naukowy są stawki stosowane w tym instytucie. Sąd ustala ostateczną wysokość wynagrodzenia, stosując odpowiednio art. 89 ust. 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (jedn. tekst: Dz.U. z 2014 r., poz. 1025 ze zm.).

W przedmiotowej sprawie instytut wyliczył wynagrodzenie w oparciu o poświęcony czas przez osoby wykonujące opinię w ramach instytutu. Powyższe zostało wskazane w dokumencie „karta pracy biegłych” (k.3200B). Z powyższego wynika, że biegli łącznie poświęcili 720 godzin na wykonanie opinii, przyjęto stawkę 45,63 zł. za godzinę co łącznie dało 32.853,60 zł. Powyższa kwota została powiększona o narzut w wysokości 10.513,15 zł. Łącznie netto 43.366,75 zł., brutto 53.341,10 zł.

Podnieść należy, że Sąd Okręgowy zakwestionował wniosek o przyznanie wynagrodzenia, wyłącznie w zakresie liczby godzin poświęconych na wykonanie opinii (stawka i narzuty nie zostały zakwestionowane przez Sąd).

Nie może budzić wątpliwości, że Sąd rozstrzygając w przedmiocie wniosku o przyznanie instytutowi wynagrodzenia jest władny do weryfikacji jego wysokości. W szczególności skoro do wynagrodzenia instytutu, zgodnie z powołaną uchwałą Sądu Najwyższego stosuje się odpowiednio art. 89 ust 2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych i sposób wyliczenia wynagrodzenia bazuje na liczbę godzin poświęconych do wykonania opinii, zasadnym jest weryfikacja przez Sąd czy wykonanie opinii mogło zająć biegłym deklarowany czas. Oczywiście ingerencja w deklarowaną liczbę godzin może mieć miejsce wyłącznie w sytuacji gdy w sposób oczywisty i jaskrawy biegli zawyżyli liczbę godzin.

W przedmiotowej sprawie na wykonanie opinii biegli mieli poświęcić 720 godzin co przekłada się na cztery i pół miesiąca pracy (przyjmując przeciętnie 40 godzinny tydzień pracy). Wydaje się, że powyższe zestawienie czasu poświęconego na wykonanie opinii zostało zawyżone, w tym zakresie Sąd w pełni podziela ustalenia Sądu Okręgowego wydającego postanowienie i zakres dokonanego obniżenia godzin. Odnosząc się do treści zażalenia, podnieść należy, że skarżący słusznie wskazał, że czas poświęcony do wykonania opinii można zbadać wyłącznie w przybliżeniu i ilość czasu zależy od wielu czynników w tym indywidualnych cech wykonawcy. Stąd powyższa konstatacja, że ingerencja Sądu powinna mieć miejsce w razie oczywistego i jaskrawego zawyżenia liczby godzin.

Podnoszony argument w postaci wysokości uzyskiwanych przez instytut wynagrodzeń od podmiotów innych niż sądy, nie jest zasadny albowiem warunki rynkowe w dużym stopniu kształtują wysokość tego wynagrodzenia, tymczasem w przedmiotowej sprawie chodzi o weryfikację liczby godzin poświęconych na wykonanie opinii, a nie ocenę wartości pracy biegłych.

Argumentacja zawarta na stronie 4 i 5 uzasadnienia zażalenia, odwołująca się do skomplikowanego charakteru opinii, rozległych obszarów wiedzy koniecznych do wykonania zlecenia, konieczności opracowania koncepcji wykonania opinii od podstaw, identyfikacji i analizy ryzyka, konstrukcji modelu ryzyka jako czynności wieloetapowej – zdaniem Sądu nie uzasadnia przyznania wynagrodzenia w żądanej wysokości.

Mając na uwadze powyższe zasadnym było przyznanie wynagrodzenia w wysokości wskazanej przez Sąd Okręgowy co czyni zażalenie bezzasadnym.

Mając na uwadze powyższe, zasadnym było oddalenie zażalenia na zasadzie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 par 3 k.p.c.